

Det er en kort og letlæst bog på 127 sider, som henvender sig til alle, der er sammen med børn i 5-9-års alderen. Specifikt til dem, der er ansvarlige for børnefællesskaber, som pædagoger og lærere. Bogen kan også give inspiration til psykologer, konsulenter og andre, som vejleder og superviserer lærere og pædagoger. Den er lige til at gå til, hvilket gør bogen meget brugervenlig i en travl hverdag.

Der er tre gode grunder til at konsultere denne bog. 1: Den flytter opmærksomheden fra børns adfærd til de følelser og hensigter, der ligger til grund for adfærden, hvilket, som bogen også illustrer, giver meget mere virkningsfulde løsninger på den vilde og voldsomme adfærd. 2: Bogen er let læst og praksisnær, hvor teorien er så velskrevet, at alle kan være med. 3: Den er fuld af øvelser, som er lige til at gå i gang med. Det er øvelser, der er mulige at gennemføre i folkeskolen, hvor man ofte kun er en til to professionelle til en gruppe på 20-25 børn.

Bogen er let at orientere sig i og delt op i teoretiske og praktiske afsnit. De praktiske dele med cases og øvelser har en anden sidefarve, så man let kan finde frem til dem. Øvelserne er delt op i 3 afsnit: kropslig regulering, følelsesmæssig regulering og mentalisering og refleksion. Hver øvelse er detaljeret beskrevet og begynder med at give et overblik over tidsforbrug, forberedelsestid, materialeforbrug og alder på målgruppen.

Den teoretiske del er kort og præcis. For de, der kender til den tredelte hjerne, grundfølelser og tilknytning, er der ikke nogen overraskelser. Det, som denne bog gør rigtig godt, er, at den kun fokuserer på den nødvendige teori for at forstå hvorfor, det fx giver god mening at vente med at ræsonnere med et vredt barn, indtil barnet har dampet af. Eller hvorfor det ikke altid virker at irettesætte eller adfærdskorrigere.

Bogen har en del case-eksempler fra daglig praksis med børnefællesskaber. Eksemplerne illustrer, at der altid er følelser på spil for børnene, også når de handler vildt og voldsomt. At det er vigtigt som professionel at forsøge at forstå børnene og hvilke følelser og hensigter, der ligger til grund for deres handlinger. Specielt de handlinger, som mange professionelle kommer til at opfatte som problematiske, fordi som forfatterne beskriver det "Børnene er nemlig underlagt stærkere kræfter end lærerens, nemlig følelsernes kræfter..."

Case-eksemplerne er også med til at understøtte det børne- og menneskesyn, som er gennemgående i bogen. At alle udvikler sig i og i kraft af fællesskabet, samt at vi udvikler forståelser af os selv i relation med andre. At handling er kommunikation og altid giver mening i sin kontekst i en eller anden forstand. At følelser er almene og sunde, selv om det nogle gange kommer til udtryk på en u hensigtsmæssig måde. Bogen lægger vægt på, at et børneperspektiv ofte er anderledes end et voksenperspektiv. Hvis vi professionelle ikke viser nysgerrighed på børneperspektivet, risikerer vi at misforstå børnene og situationerne og dermed forstærke de u hensigtsmæssige handlinger. På den måde illustrer bogens eksempler meget fint, hvad der er på spil for børnene med fokus på dem, der handler vildt og voldsomt, og som derfor også ofte bliver misforstået, skældt ud og ekskluderet, kort eller langvarigt, fra fællesskabet.

Efter min mening udfordrer bogen forståelser, som at det nogle gange er nødvendigt at beskytte fællesskabet mod nogle børn ved at ekskludere dem. Her giver bogen samtidig inspiration til og direkte bud på, hvordan professionelle i stedet for kan arbejde med fællesskabet på en måde, hvor det ikke bliver nødvendigt at ekskludere. At de professionelle kan handle på måder, der understøtter et børnefællesskab, hvor der er plads og forståelse for, at følelser spiller en stor rolle i alle menneskers liv, store som små. At der altid er følelser til grund for, hvordan vi handler som mennesker, og den måde vi kommer til at forstå andres handlinger på. At det er handlingerne eller håndteringen, der kan være u hensigtsmæssig og ikke barnet selv – at følelserne bag er almene, sunde og forståelige. Bogen giver pædagogerne og lærerne praksisnære øvelser til både at rumme og hjælpe de udadreagerende børn samt fællesskabet.

Denne forståelse giver også de professionelle flere handlemuligheder kontra at ekskludere barnet (fordi barnet må være sygt, ondt, uopdraget eller for følsomt) fra fællesskabet. På den måde er bogen meget pragmatisk, hvor forfatterne præsenterer et børnesyn/perspektiv og forståelsesramme, der giver de professionelle forståelser, der leder til brugbare løsninger, hvor de professionelle har indflydelse og handlemuligheder.

Bogen kunne også forstås som en bog, der udfordrer et alt for stort fokus på adfærd i skole og institutionslivet. Hvor det kan se ud til, at det bliver taget for givet, at bare børnene opfører sig ordentligt, så er alt godt, og hvis barnet ikke kan opføre sig ordentligt, så er barnet problematisk.

Derfor er det en bog fuld af kærlighed til alle børn, særligt dem, der har mest brug for kærlighed, dem, der reagerer vildt og voldsomt, og som ofte bliver misforstået. Samtidig en meget praksisnær og brugervenlig bog, der viser stor respekt for de professionelle, som har et kæmpe ansvar over for børnefællesskaber.

Af Julia Ahlbom, autoriseret psykolog, privatpraktiserende samt projektleder for projekt vedr. børn som pårørende